

Veileder for mobilitetsplan i reguleringsplaner, Lier kommune

Oppdatert 16.06.2020

Kommuneplanen stiller krav om mobilitetsplan

§ 7-4 Krav om mobilitetsplan (PBL § 11-9 nr. 8)

Det skal utarbeides mobilitetsplan for alle reguleringsplaner og nødvendige tiltak skal sikres gjennomført i reguleringsplan.

Retningslinjer:

Vekst i persontransport skal tas med gange, sykkel og kollektivtransport.

Mobilitetsplanen skal bl.a. redegjøre for:

- Hvordan infrastruktur, bygninger og uteområder tilrettelegges for å begrense transportbehovet, fremme miljøvennlig transport og sikre trygg og hensiktsmessig varelevering, parkering og tilkomst for alle trafikantgrupper.
- Eksisterende situasjon i forhold til kollektivtilbud og tilbud til gående og syklende skal vurderes og omtales, og det skal foreslås tiltak der dette er relevant.

Med mobilitetsplan menes her en mobilitetsutredning. Utredningen skal legge grunnlaget for at nødvendige arealløsninger og bestemmelser sikres ved vedtak av reguleringsplaner.

Andre relevante mål for klima og mobilitet

Klimanøytralt Liersamfunn

I kommuneplanens samfunnsdel er det satt mål om at «Lier skal bli et klimanøytralt samfunn gjennom å redusere klimagassutslipp og innføre smarte energiløsninger».

Målet har fem innsatsområder:

- Liersamfunnet skal omstille reisemønsteret ved å prioritere grønne mobilitetsløsninger.
- Nullvekstmålet for personbiltransporten skal være førende for kommunens utbyggingsmønster.
- Lier kommune skal ta en aktiv rolle i å stimulere innbyggere og næringsliv til klimatiltak.
- Lier kommunes egen virksomhet skal være klimanøytral i 2025
- Lier kommune skal være en foregangskommune for gjennomføring av klimatiltak i produksjon av frukt, bær og grønnsaker.

Strategi for grønn mobilitet

Lier kommune har vedtatt en strategi for grønn mobilitet som følger opp kommuneplanens samfunnsdel, med mål om at *Liersamfunnet skal omstille reisemønsteret ved å prioritere grønne mobilitetsløsninger*. Strategiens innsatsområder er:

1. STYRKE LOKALSAMFUNNENE - Utvikle lokalsamfunn som begrenser innbyggernes behov for transport.
2. AKTIV TRANSPORT - Prioritere de gående og syklende i transportsystemet.
3. SMARTE REISER - Utvikle effektive reisekjeder med lave klimagassutslipp.

Bosettingen i Lier (fra tett til spredt bosetting) gir ulikt handlingsrom for en omstilling til grønn mobilitet. Strategien legger dermed opp til ulike tiltak i ulike deler for Lier ut i fra områdekarakterene:

- Små lokalmiljøer og områder med spredt bebyggelse (sone 1)
- Lokalsentre og tettbygde områder (sone 2)
- Store utviklingsområder (sone 3)

Nullvekstmålet

Nullvekstmålet ble lagt til grunn av Stortinget i Klimaforliket i 2012, og innebærer at veksten i persontransporten i byområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Målet ble deretter lagt til grunn i Nasjonal transportplan 2014-2023 og 2018-2029.

Hensikt og mål med mobilitetsutredning

Mobilitetsutredningen skal utarbeides av fagkyndig (mobilitetsplanlegger, planlegger e.l.).

Mobilitetsutredningen er et verktøy for å oppnå mer miljøvennlig transport. Mobilitetsutredningen skal bidra til å bevisstgjøre forslagsstillere og planmyndighet. Transportbehovet og transportløsninger skal synligjøres, og det tilrettelegges for å endre reisevaner.

Redusert personbiltrafikk er i dag et viktig virkemiddel for å redusere utslipp av klimagasser. I tillegg vil det at folk velger bort bilen bedre kapasiteten på veinettet, og bedre folkehelse på grunn av redusert luftforurensning og mer mosjon. I tillegg muliggjør det mer effektiv bruk av arealer, færre barrierer, større trafiksikkerhet og mer attraktive gater og plasser.

Mobilitetsutredningen og trafikkfaglige vurderinger henger tett sammen. Effektive og trafikksikre løsninger vil gjøre det tryggere og mer effektivt å ferdes som myk trafikant. Dette vil gjøre det enklere å velge bort bilen.

For bedrifter og virksomheter bør det utarbeides rutiner for å kunne oppfylle mål i mobilitetsutredning. Den store miljøgevinsten ligger der bedrifter er lokalisert på rett sted, og bedriften selv arbeider aktivt for å tilrettelegge for miljøvennlige transportvalg for alle ansatte. Dette bør også vurderes i relevante større boligprosjekter.

I reguleringsplaner skal det utarbeides en mobilitetsutredning tilpasset tilgjengelig kunnskap om utbyggingen og detaljeringsnivået på reguleringsplanen. Omfanget skal tilpasses størrelse og kompleksitet på reguleringsplanen. Mobilitetsutredningen skal følge som vedlegg til reguleringsplanen til politisk behandling, og skal primært forholde seg til de tema som er relevante for utforming av reguleringsplanen. Temaer kan utgå fra mobilitetsutredning hvis de framgår av øvrig planmateriale (i f.eks. transportanalyse, planbeskrivelse).

Hvis det ikke er utarbeidet mobilitetsutredning på reguleringsplannivå, og det søkes dispensasjon fra plankrav, bør det stilles krav om mobilitetsutredning.

Mobilitetsplan – mal

Det skal redegjøres for det som er med uthevet skrift. Det redegjøres for øvrige temaer hvis disse er relevante.

Beskrivelse av dagens situasjon

En mobilitetsutredning bør ta utgangspunkt i dagens situasjon:

- Planområdets/ tiltakets lokalisering og antatte målpunkt fra området (eks skole, dagligvare etc).
- Sentralitet/ nærhet til kollektivstopp. Beskrivelse av rutetilbud, inkludert frekvens og tidspunkter.
- Interne kommunikasjonslinjer i planområdet og tilkobling til overordnet gang-/ sykkelveinett, herunder standard på kollektivholdeplasser, gang-/ sykkelveier og snarveier.
- Dagens parkeringssituasjon i plan-/ tiltaksområdet med et influensområde. Avgrensning av influensområdet avklares i oppstartsmøtet.

Eksempler på avgrensning er radius på 500 meter fra planområdet. (Offentlige parkeringsplasser, gateparkering, bosoneparkering mm).

- Ved planlegging av næringsformål kartlegges dagens transport for aktuelle eksisterende virksomheter i nærområdet.
  - o Antall ansatte og deres reisemønster.
  - o Besøksintensitet.
  - o Omfang av vareleveranser og eventuell godstransport.
  - o Fordeling av transport gjennom døgnet.
  - o Fordeling av transport på ulike typer transportmidler. (Eks: bil, buss, sykkel, gående, renovasjon, varelevering).

Beskrivelse av framtidig situasjon

For bolig:

Mobilitetsutredningen skal beskrive framtidig situasjon og gjøre rede for:

- Den ønskede reisemiddelfordelingen.
- Totalt transportomfang til/ fra planområdet.

Eksempel: Personreiser til og fra jobb, reiser i arbeid, besøksreiser, varelevering, godstransport, renovasjon.
- Fordeling av transport gjennom døgnet og hvordan den totale transporten fordeles på ulike typer transportmidler.

Myke trafikanter

- Nye transportåre i planområdet. (veier, gang-/ sykkelveier, snarveier) og hvordan disse kobles til kollektivstopp og overordnet gang-/ sykkelveinett.
- Framtidige arealplaner i nærområdet som vil ha konsekvenser for utforming av trafikksystemet.
Eksempel: Nye veier, kollektivstopp eller gang-/ sykkelveier.
- Behov for oppgradering av gang-/ sykkelveier og snarveier innenfor eller utenfor planområdet, og hvordan gjennomføring av oppgradering er sikret i planen.
- Hvordan planforslaget/ tiltaket bedrer tilgjengeligheten for myke trafikanter.

Kollektivtransport

- Plassering av adkomster til området og innganger til bebyggelse slik at det er kortest mulig gangvei/ snarveier til busstopp.
- Sykkelparkering i forbindelse med busstopp

Sykkelparkering

- Sykkelparkering dimensjoneres ut fra gjeldende parkeringsbestemmelser, og det vurderes om det er behov for en økning i sykkelandel.
- Lett tilgjengelig sykkelparkering for beboere og gjester i nærheten av innganger, slik at sykkelparkeringen plasseres nærmere inngangsparti enn bilparkering.
- Fordeling mellom sykkelparkeringsplasser inne og ute.
- Utforming av sykkelparkering som hindrer tyveri.
- Mulighet for sykkelvedlikehold. (Eksempel: verksted og anlegg for spyling av sykkelen).
- Se for øvrig kommuneplanens bestemmelser for sykkelparkering.

Parkering

- Av tiltak som reduserer bilbruken, vurderes parkeringsbegrensning som et av de mest effektive tiltakene.
- Hvordan begrense antall parkeringsplasser.
- Antall ladestasjoner for el-biler og fordeling av parkeringsplasser mellom lavutslippsbiler og andre biler.
- Fordeling av parkeringsplasser på de ulike brukerne (besøkende og beboere). Redegjøre for planlagt sambruk av parkeringsplasser.
Eksempel: En funksjonsblanding vil lettere muliggjøre sambruk av parkeringsplasser.
- Ved færre parkeringsplasser enn kommuneplanens parkeringsbestemmelse, skal dette begrunnes og konsekvenser beskrives.
Eksempel: Det kan foreslås å lokalisere felles parkeringsanlegg i utkanten av planområdet, slik at det blir samme eller lengre gåavstand til bil som til kollektivstopp. Sykkelparkering lokaliseres nærmere inngangsparti enn bilparkering.
- Se for øvrig kommuneplanens bestemmelser for bilparkering.

For næring

Mobilitetsutredningen skal beskrive framtidig situasjon og gjøre rede for:

- Den ønskede reisemiddelfordelingen.

- Totalt transportomfang til/ fra planområdet.
Eksempel: Personreiser til og fra jobb, reiser i arbeid, besøksreiser, varelevering, godstransport, renovasjon.
- Fordeling av transport gjennom døgnet og hvordan den totale transporten fordeles på ulike typer transportmidler.
- Der en ikke planlegger for en kjent virksomhet, brukes erfaringstall fra tilsvarende virksomheter, eventuelt transportmodeller.

Myke trafikanter

- Nye transportårer i planområdet. (veier, gang-/ sykkelveier, snarveier) og hvordan disse kobles til kollektivstopp og overordnet gang-/ sykkelveinett.
- Framtidige arealplaner i nærområdet som vil ha konsekvenser for utforming av trafikksystemet.
Eksempel: Nye veier, kollektivstopp eller gang-/ sykkelveier.
- Behov for oppgradering av gang-/ sykkelveier og snarveier innenfor eller utenfor planområdet, og hvordan gjennomføring av oppgradering er sikret i planen.
- Hvordan planforslaget/ tiltaket bedrer tilgjengeligheten for myke trafikanter.

Kollektivtransport

- Plassering av adkomster til området og innganger til bebyggelse slik at det er kortest mulig gangvei/ snarveier til busstopp.
- Sykkelparkering i forbindelse med busstopp

Sykkelparkering

- Sykkelparkering dimensjoneres ut fra gjeldende parkeringsbestemmelser, og det vurderes om det er behov for en økning i sykkelandel.
- Lett tilgjengelig sykkelparkering for gjester og ansatte i nærheten av innganger, slik at sykkelparkeringen plasseres nærmere inngangsparti enn bilparkering.
- Fordeling mellom sykkelparkeringsplasser inne og ute.
- Utforming av sykkelparkering som hindrer tyveri.
- Mulighet for garderobe, dusj og sykkelvedlikehold. (Eksempel: verksted og anlegg for spyling av sykkelen).
- Se for øvrig kommuneplanens bestemmelser for sykkelparkering.

Parkering

- Av tiltak som reduserer bilbruken, vurderes parkeringsbegrensning som et av de mest effektive tiltakene.
- Hvordan begrense antall parkeringsplasser.
- Antall ladestasjoner for el-biler og fordeling av parkeringsplasser mellom nullutslippsbiler og andre biler.
- Fordeling av parkeringsplasser på de ulike brukerne (besøkende og ansatte). Redegjøre for planlagt sambruk av parkeringsplasser.
Eksempel: En funksjonsblanding vil lettere muliggjøre sambruk av parkeringsplasser. Ulike virksomheter har forskjellig bruksmønster for parkering gjennom døgnet.

- Ved færre parkeringsplasser enn kommuneplanens parkeringsbestemmelse, skal dette begrunnes og konsekvenser beskrives.
- Se for øvrig kommuneplanens bestemmelser for bilparkering.

Eksempel: Det kan foreslås å lokalisere felles parkeringsanlegg i utkanten av planområdet, slik at det blir samme eller lengre gåavstand til bil som til kollektivstopp. Sykkelparkering lokaliseres nærmere inngangsparti enn bilparkering.

Bedriftsinterne tiltak for å oppnå ønsket fordeling

For å endre folks reisevaner vil det også være nødvendig å gjennomføre tiltak for de ansatte i bedriften. Ansvar for å gjennomføre tiltakene ligger i hovedsak på virksomhetene selv. Hvilke tiltak som velges, behandles ikke i en mobilitetsutredning knyttet til reguleringsplan eller byggesak, men mobilitetsutredning bør redegjøre for hvordan videre oppfølging er planlagt.

Forslag til oppfølgende tiltak som håndteres av bedriften:

- Sykkel- og gangkampanjer.
- Rabattert busskort.
- Rabattert utstyr (sykkel, sykkelhjelmer, refleksvest).
- Parkeringsavgift for bil.
- Samkjøringsordninger (bildeordninger).
- Egen busstransport for større bedrifter.
- Prioritering av parkeringsplasser mellom besøkende og ansatte, el-biler og andre biler.
- Egne tjenestebiler og -sykler/ -elsykler for ansatte i arbeidstiden.
- Deler av arbeidstiden som kan brukes på sykling eller gange til/ fra jobb.
- Plan for oppfølging av tiltak.
- Plan for evaluering av virkninger av mobilitetsutredning, utvikling av transportmiddelfordelingen over tid.
- Plan for rullering av mobilitetsutredning.

Oppsummering – måloppnåelse.

Hvordan ivaretar reguleringsplanen kommuneplanens mål og bestemmelser? Begrunn eventuelle avvik fra kommuneplan.

Eksempel: Sammenlikne parkeringskrav i kommuneplanen med foreslåtte parkeringskrav, og begrunn disse.

Kapittelet skal være en kort oppsummering av hva som er konklusjonen i mobilitetsutredning.

For næringsformål skal transportbehovet estimeres. Konkrete løsninger for å oppnå den ønskede reisemiddelfordelingen sikres på plankart og i bestemmelser.

Eksempler på reguleringsbestemmelser og utforming av plankart

- Maks. antall parkeringsplasser for bil og antall HC-plasser og sykkelparkingsplasser.
- Krav til lokalisering og utforming av kollektivholdeplasser, parkeringsplasser for bil og sykkel.
- Rekkefølgekrav til etablering og/ eller oppgradering av sykkelveier og gangveier, snarveier og kollektivholdeplasser.
- Bestemmelse med dokumentasjon på hvordan mobilitetsutredning er implementert i byggesøknaden.

Eksempel:

Detaljregulering for Lumber, mobilitetsplan, Vianova Kristiansand, datert 04.09.2017

Mobilitetsplan Lumber
- Vianova - 04.09.2017